नामांक   Roll No.

No. of Questions — 17

No. of Printed Pages — 7

S—73—Gujrati (T.L.)

माध्यमिक परीक्षा, 2011

तृतीय भाषा (Third Language)

ગુજ-ાતી

(GUJARATI)

સમય : 3$\frac{1}{4}$ કલાક

કુલ ગુણ : 80

परीक्षार्थियों के लिए सामान्य निर्देश :

1. परीक्षार्थी सर्वप्रथम अपने प्रश्न पत्र पर नामांक अनिवार्यत : लिखें ।
2. सभी प्रश्न करने अनिवार्य हैं ।
3. प्रत्येक प्रश्न का उत्तर दी गई उत्तर-पुस्तिका में ही लिखें ।
4. जिस प्रश्न के एक से अधिक समान अंक वाले भाग हैं, उन सभी भागों का हल एक साथ सतत् लिखें ।
5. प्रश्न क्रमांक 1 के चार भाग (i, ii, iii तथा iv) हैं । प्रत्येक भाग के उत्तर के चार विकल्प (अ, ब, स एवं द) हैं । सही विकल्प का उत्तराक्षर उत्तर-पुस्तिका में निम्नानुसार तालिका बनाकर लिखे :

प्रश्न क्रमांक	सही उत्तर का क्रमाक्षर
1 (i)	
1 (ii)	
1 (iii)	
1 (iv)	

1. **નિમ્નાંકિત ચાર પ્રશ્નોનાં ચાર વિકલ્પ અ.બ.સ.દ. આપેલ છે. ઉત્તરનો ખરો વિકલ્પ તાલિકા બોક્ષ બનાવીને લખો.**

i) **ગણપતિજી એ __________ ના પુત્ર છે** $\frac{1}{2}$

અ) **નારદજી**

બ) **વિષ્ણુજી**

સ) **શિવજી**

દ) **બ્રહ્માજી**

ii) **__________ ના મામાએ ચોપડીઓ મોકલી.** $\frac{1}{2}$

અ) **ગીતાબેન**

બ) **હીનાબેન**

સ) **પૂજાબેન**

દ) **શારદાબેન**

iii) **બરણી લઈને __________ અમદાવાદ જતા.** $\frac{1}{2}$

અ) **ડોસા**

બ) **મામા**

સ) **કાકા**

દ) **નાના.**

iv) વિધાનો મહે-ામણએ __________ છે. $\frac{1}{2}$

અ) કાવ્ય

બ) પાઠ

સ) નાટક

દ) નવલકથા

2. ડોસા કોને મળવા જતા ? 1

3. બેંકના ચોકીદા- વોચમેન કોણ હતા ? 1

4. પ્રજાસત્તાક ભા-તના નાગિ-કની કઈ ફ-જ છે ? 1

5. કવિ આજનું કામ આજે ક-વાનું શા માટે કહે છે ? 1

6. નીચેના વાક્યોમાં સંજ્ઞા શોધો.

i) દક્ષા ડાહી છે. 1

ii) સાવન -મૂજી છે. 1

7. ઉલ્ટા અર્થ વાળા શબ્દો લખો.

i) દેશી 1

ii) સુપુત્ર 1

iii) અસત્ય 1

iv) -ાત 1

8. જોડણી સુધા-ીને ફ-ી લખો.

i) દુ- 1

ii) પુજા-ી 1

iii) વીધાર્થિ 1

9. નીચેના વાક્યોમાંથી વિશેષણ શોધીને લખો.

i) લાલ ગુલાબ ખીલ્યા છે. 1

ii) માયાળુ ડોશીમા આવ્યા 1

10. નીચે આપેલા રૂઢિપ્રયોગોના અર્થ લખી વાક્યમાં પ્રયોગ ક-ો.

i) અલોપ થઈ જવું (1 + 1) = 2

ii) અવકાશ ન -હેવો (1 + 1) = 2

11. નીચેના વાક્યો કોણ બોલે છે ?

i) 'બાના પગ દબાવે ઘણો સમય થઈ ગયો એટલે ......' 1

ii) 'દાદા હવેથી ઘી લાવતા નહીં હો ......' 1

12. નીચેના પધ પ્રશ્નોના જવાબ ગુજ-ાતી ભાષામાં લખો.

i) કવિ વિદેશમાં -હીને જન્મ ભૂમિને કેવી -ીતે ઝંખે છે ?

વતનનો તલસાટ કાવ્યના આધા-ે લખો. 3

ii) કવિએ વર્ણવેલો પ્રાકૃતિક તત્વો સભ- કન્યા વિદાયનો પ્રસંગ તમા-ા શબ્દોમાં આલેખો. 3

13. નીચેના ગદ્ય પ્રશ્નોના જવાબ ગુજ-ાતી ભાષામાં લખો.

i) ડોસા ભૈને ઘ- જતા ત્યા- તેમની ખુશીનું વર્ણન ક-ો ? 3

ii) શા-દાબહેનને ન ભણવાદેવા માટેની તેમના પતિની નિષ્ઠુ-તા વર્ણવો ? 3

14. હિન્દીમાં અનુવાદ ક-ો. 10

દેવનદી પા- ક-ીને, ખડક ચડીને ઉપ- આવી ગયા. અહીંનું મંદિ- જોયાબાદ દેવનદીનો ધોધ જોયો ને જે પથ-ાળ કુંડમાં એ પડે છે, એ રુદ્રકુંડને પણ જોયો દેવનદી ઘાયલ વાઘણ જેવી શો- અને ગર્જના સાથે રુદ્રકુંડમાં પડે છે. ને પછી વાંકા ચુકી વળાંક લેતી વહે છે ને નર્મદાને મળે છે. અહિંના મંદિ-ની નીચે, દેવનદીની ઊભી ભેખડમાંથી પાણી ઝ- છે. ગામલોકોએ અહીં વાંસના બે ટુકડા ગોઠવ્યા છે, એટલે એમાંથી બે જળધા-ા અવિ-ત પડતી -હે છે. ગામની સ્ત્રીઓ અહીં આવે છે. ધા- નીચે બેસીને નહાય છે, કપડાં ધૂએ છે. અથવા પાણી ભ- છે. શૂલ પાણેશ્વ-ના મંદિ-થી અમને આ બધું દેખાતું -હેતું. જ્યા- અહીં આવ્યા છીંએ, તો એ ઝ-ણાને પણ જોતા જઈએ. એકદમ ઉભા -સ્તાથી એક કદમ નીચે ઊતર્યા. ચીકણી ભીની માટીને લીધે પગ લપસતા હતા. બહુ મુશ્કેલીએ ઝ-ણા સુધી પહોંચ્યા હાથમાં એની ધા-ાને લીધી, આંખો ઠંડી કીધી ને ખોબે ખોબે એ સ્વચ્છ શીતળ જળને ધ-ાઈને પીધું.

અથવા

'જુઓ.... સાંભળો ..... વર્ષો પહેલાની વાત છે. શા-દા મેટ્રિકમાં આવી અને ત-તજ એનું લગ્ન થઇ ગયું. ઘણી તેજસ્વી વિધાર્થિની. વળી મેટ્રિકની પ-ીક્ષામાં તો આખાયે ગામમાં પહેલો નંબ- લાવશે - એમ ન્યાતના બધા મોવડીઓને લાગતું હતું. પણ અચાનક જ એનું લગ્ન થઇ ગયું. એની આંખોની તેજસ્વિતા તેમજ હોશિયા-ીને લીધે ન્યાતમાં એક તેજસ્વી એન્જિનિય-ને એ ગમી ગઈ. અને તેના હાથ પીળા ક-ી દીધા. - એ શ્રધ્ધા સાથે કે છોક-ો પોતે ભણેલો છે. એટલે વહુને પણ ભણાવવાનો આગ્રહ -ાખશે. શા-દાને પણ એ ગમ્યોજ. વૈશાખ મહિનામાં તો લગ્ન થઇ ગયાં. પછી બન્ને માતાજીના દર્શન ક-વા અંબાજી ગયાં અને પછી આબુ પણ જવાનો વિચા- હતો.

15. નીચેના ગધખંડનો સંક્ષેપ ક-ો. 10

ગુમાવેલી સંપત્તિ પાછી મેળવી શકાય છે. લાંબી સફ-ે ગયેલા વાહણો પાછા આવે છે. પ-ંતુ વીતી ગયેલો સમય અને શ-ી-માંથી નીકળેલ પ્રાણ પાછા આવતા નથી. સમયના ચક્રને ઊલટું ફે-વી શકાતું નથી. જે સમય જતો -હે તે -ોજના માટે જતો -હે છે આથી મનુષ્યે જીવનની પળેપળનો ઉત્તમ ઉપયોગ ક-ી લેવો જોઇએ. જીવનને અમૂલ્ય માનીને તેને વધુમા વધુ સફળ બનાવવાનો પ્રયાસ ક-વો જોઇએ.

16 તમા-ી બહેનના લગ્ન પ્રસંગનું વર્ણન ક-તો પત્ર તમા-ા મિત્રને લખો. 10

અથવા

સ્થાનાન્ત-ણ પ્રમાણપત્ર (T.C.) ટી. સી. જોઇએ છીએ માટે પ્રધાનાચાર્યજી ને અ-જી લખો.

17. નીચેનામાંથી ગમે તે એક વિષય પ- ગુજ-ાતીમાં નાનો નિબંધ લખો. 15

i) વિદ્યાર્થી અને સમાજ સેવા.

ii) મારું વિદ્યાલય

iii) માતાનો પ્રેમ, (માતૃપ્રેમ)

iv) મારું મન ગમતું સમાચા- પત્ર (છાપું, અખબા-).